

De mansmoêr : kluchtspel

<https://hdl.handle.net/1874/36415>

Do. Ct

Z. oct.
3059

GESCHENK

VAN

den Heers P. H. van Moerkerken

Inhoud

Groot vermoegen van Juffers vogen Ks. 1707

Ontdekt geheim Ks. 1707

Vakantie Ks. 1707

Verstoorde Serenade Ks. 1708

Dubbele Vermomming Ks 1703

Gelukte Vermomming Ks 1701

Huwelyk door List Ks. 1694

Manmoer Ks. 1699

Verliefde Brechje Ks. 1705

DE
MANSMOËR,

KLUCHTSPEL.

PAULATIM AD FASTIGIUM.

Te AMSTELDAM;

By de Erfg: van J: LESCAILJE, op de Middeldam,
op de hoek van de Vifchmarkt, 1699.

Met Privilegie.

DE Staten van Holland ende Westvriessland doen te weten. Alzo Ons vertoon is by de tegenwoordige Regenten van de Schouwborg tot Amsterdam, Dat zy Supplianten zedert eenige Jaaren herwaarts met hunne goede vrienden hadden gemaakt en ten Tooneele gevoert verscheiden Werken, zo van Treurspeelen, Blyspeelen als Klugten, welke zy lieden nu geerne met den druk gemeen wilden maken: doch gemerkt dat deze Werken door het nadrukken van anderen, veel van hun luister, zo in Taal als Spelkonst zouden komen te verliezen, en alzo zy Supplianten hen berooft zouden zien van hun byzondere oogwit om de Nederduitsche Taal en de Digtkonst voort te zetten, zo vonden zy hen genootzaakt, om daar inne te voorzien, ende hen te keeren tot Ons, onderdanig verzoekende, dat Wy omme redenen voorsz. de Supplianten geliefden te verleenen Oktroy ofte Privilegie, omme alle hunne Werken reeds gemaakt, en de noch in 't licht te brengen, den tyd van vyftien Jaaren alleen te mogen drukken en verkoopen of doen drukken en verkoopen, met verbod van alle anderen op zeekeren hooge peene daar toe by Ons te stellen, ende voorts in communi forma. Zo is 't dat Wy de Zake en 't Verzoek voorsz. overgemerkt hebbende, ende genegen wezende ter bede van de Supplianten, uit Onze regte wetenschap, Souveraine magt ende autoriteit dezelve Supplianten gekonzeenteert, geaccordeert ende geotroijeert hebben, conzenteeren, accordeeren ende otroijeren mitsdezen, dat zy gedurende den tyd van vyftien eerst achtereenvolgende Jaaren de voorsz. Werken die reeds gedrukt zyn, ende die van tyd tot tyd door haar gemaakt ende in 't licht gebragt zullen werden, binnen den voorsz. Onzen Lande alleen zullen mogen drukken, doen drukken, uitgeven en verkoopen. Verbiedende daarom allen ende eenen yegelyken dezelve Werken naar te drukken, ofte leders naagedrukt binnen den zelve Onzen Lande te brengen, nist te geven ofte te verkoopen, op de verbeurte van alle de naagedrukte, ingebragte ofte verkogte Exemplaren, ende een boete van drie hondert guldens daar en boven te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Officier die de calange doen zal, een derde part voor den Armen ter Plaatzte daar het cazus voorvallen zal, ende het resteerende derde part voor den Supplianten. Alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met dezen Onzen Otroije alleen willende gratificeren, tot verhoedinge van haare schaade door het nadrukken van de voorsz. Werken, daar door in geenige deelen verstaan, den inhoud van dien te authorizeeren ofte te avoueeran, ende veel min de zelve onder Onze protekcie ende beschierminge eenig meerder kredit, aanzien oft reputatie te geven, nemaar de Supplianten in kas daar in yets onbehoorlyk zoude mogen influereren, alle het zelve tot haren laste zullen gehouden wezen te verantwoorden; tot dien einde wel expresselyk begetrende, dat by aldien zy dezen Onzen Oktroije voor de zelve Werken zullen willen stellen daar van geene geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maaken, nemaar gehonden zullen wezen het zelve Oktroy in 't geheel

4 ende zonder eenige Omiffie daar voor te drukken ofte te doen drukken, ende dat zy gehouden zullen zyn een exemplaar van alle de voorfz. Werken, gebonden ende wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheecq van Onze Univerziteit tot Leiden, ende daar van behoorlyk te doen blyken. Alles op poene van het effekt van dien te verliezen. Ende ten einde de Supplianten dezen Onzen Conzent en Oefroije mogen genieten als naar behooren: Laften wy allen ende eenen ygelyken die 't aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhoud van dezen doen, laaten en gedogen, rustelyk en volkomentlyk genieten, en cesserende alle belien ter contrarie. Gedaan in den Haage onder Onzen grooten Zegele hier aan doen hangen den xix September in 't Jaar onzes Heeren en Zaligmakers duizent zes honderd vier en tachtig.

G. FAGEL.

Ter Ordonnantie van de Staaten

SIMON van BEAUMONT.

De Regenten van de Schouburg hebben het recht van de bovenstaande Privilegie, voor DE MANSMOER, KLUCHTSPEL, Vergund aan de Erfgenaamen van Jacob Lescaijje,

Den 12 January, 1699.

VERTOONERS.

GOEDAARD, Vader van Antonia.
DIEUWERTJE, Moeder van Fredrik.
FREDRIK, een Koopman, en Man van Antonia.
ANTONIA, Vrouw van Fredrik.
LEONOOR, een bekende van Antonia.
ANDRIES, Kantoordienaar van Fredrik.
KATRYN, } Meiden van Fedrik.
METTE, }
ROELOF, een Kruijer.

Het Kluchtspel speeld in een Kamer
van Fredriks huis.

AD E

M A N S M O È R,

K L U C H T S P E L.

E E R S T E T O O N E E L.

K A T R Y N, M E T T E.

K A T R Y N.

JA, Moffinnetje, of Mette, als ik jou myn meening
 zel zeggen,
 Jy zelt jou Lichchaam aan dit huis geheel te kost
 moeten leggen;

En hebje lust? zo bekykt het vry van bovenen tot beneën,

En alle dagen moet jy 'et, getrooft, nat fylen alleen:

Want hoor, Schaap, men heeft hier blaauwe en witte Ita-
 liaanze vloeren. (roeren!

Get, Mette! hoe snel zel jy jou dikke hammen moeten

Want weet, ik ben de tweede meid, ik pas op 't kind en ik
 naai, (braai.

Ook maak ik fontanjens, en 't beurd zomtyds wel dat ik
 Maar jy zelt hier ander werk vinden, dat wil ik jou zweeren!

M E T T E.

I, Hemmel! meut ik hi zo warken?

K A T R Y N.

Ja dapper, en noch meêr leeren,
 Myn lieve Sloof.

M E T T E.

Mien Jonfers Meuder zegt mij, dat in 't hoer
 Goor luttik wark is.

K A T R Y N.

Wat belieft jou? zaidze dat? te droes!
 O Mette, ik zweer, jou Twentze huid zel dat zo ras be-
 proeven!

6 DE MANS MOER;

Maar hoor, wat anders („wat ik mag haar niet meer be-
Komje niet uit de Twent? (droeven)

METTE.

I, jo, moor't lend up, ein betjen gens bet hen.

KATRYN.

Wat zegje? och! weet dat ik uit die beduiding jou meening
niet vatten ken.

Nou dat is ook evenveel. Maar hoor, heb jy niet gediend
by meed're Vrouwen?

Of dorst jy zo ten eersten jou lichchaam hier in Amsterdam
vertrouwen?

METTE.

Woe nee, ik heb te Omersfurt to deend, 't gink mi door
goor wol;

Ik gink in dem Teubak, on ik at mi doogs tot boven toe vol.
Moor heur, Triene, ik wet wol det men hen uver al um 't
kust muet warken,

On is hi viel to pleugen, ik wol mi door toe starcken.

Noe, ik go hen, Kotrien.

KATRYN.

Myn bekoorlyke Pingsterblom!

Wel ik hoor jy bent, van jou hoofd tot jou klompjes, niet
anders als goor dom.

Hiet jy dat te hebben gediend, gelyk ik jou kwam te vraagen!

Wel je hebt buiten Amersfoort in 't land Toebak gaan plan-
ten en draagen, (heen,

En dat om een loon van zeven stuivers daags. Nou ga maar
Enzet jou lyf te werk. ô Sint Joris! dat is 'er een!

Nou, laat ik de Kamer opruimen en myn Schilderijen voort
vryven;

Ik hou byzonder veel van te praatn maar gantsch niet van
het kyven.

TWEEDE TOONEEL.

KATRYN, alleen, zingende.

Waarom mag ik niet gaan vrijen
Na de drift van myn gemoed?

Och,

Och, wat heeft staag de eer te lijen
 Die een Vryfter spaaren moet!
 Ik kan gantsch niet langer draagen
 Dat ik graag verliezen wou;
 Komt'er een om 't Ja woord, vraagen,
 Hy verkrygt my straks tot Vrouw.

Roelof beld.

Ja bel nu vry, ik komje by, ik heb pas met myn zingen gedaan.

DERDE TOONEEL.

KATRYN, ROELOF.

KATRYN.

BEnje daar nou?

ROELOF.

Ja, Katryntje, jou zingen dat stont my zo wel aan,
 Dat ik 'er na geluifert heb.

KATRYN.

Deurfjy noch spreken? weg ik wilje niet hooren.

ROELOF.

(ren?

Wat heb ik dan gedaan? waarom ga je jou over my verstoo-

KATRYN.

(bruid;

Vraagje dat noch? jy had haast gemaakt dat ik 't had ver-
 Gisteren kwam ik gelaaden aan jou huis, en je waard mit je
 Vrouw 't gat uit:

Ik had ons Juffrouws provisiekasje verkragt; ik had Thee,
 en meerd're zaaken;

Zuiker Kandy, en dan noch iets dat jou altyd pleeg wel te

ROELOF.

(smaaken.

En wat toch, Kaatje?

KATRYN.

Eenbraave fles met wyn, zo ver heb jy my gebrogt,
 Door je aanhaaling en praat.

ROELOF.

Foei, dat ik uit was. Maar wie was op jou
 komst verdocht?

KATRYN.

Ja maar, ik doe dat nooit meêr, ik heb, door angst, de fles
an stukken gesmeeten.

Hoor, Roelof, ik ben een braave meid, ik zel niet worden
vergeeten,

Ik hoop noch een goed huuw'lyk te doen, dat is staâg de
wensch van myn gemoed.

ROELOF.

Wel, dat hoop ik van uwent wegen. maar van de fles gaat
op de oude voet.

KATRYN.

Gantsch niet, daar schei ik uit. maar hoor, Roel, O Behoeder,
En vette Sant Niklaas! de meid, die onze Juffrouws moeder,
Of schoonmoêr hier, met geweld, inhuurden, na haar wil
en zin, (mosin

Die is eindelyk gearriveert: nooit, wil ik wedden, heb jy een
Zo drommels dom of groen gezien, ja dat kan ze, maar
niet anders zeggen.

Onze Juffrouw moet niet denken dat ik by dat maakzel wil
leggen;

Neen, dat zel zeker mis zyn, wel ik sloop liever zonder bed.

Wie weet wat een harde huid en bange lucht dat zy het!

ROELOF.

Wees jy maar te vreên, zy zel hier niet lang woonen.

KATRYN.

Daar wil ik op zweeren,
Want al die hier buiten de tyd komt, die ziet men ook weêr
ras kassieren.

ANTONIA *van binnen roepende.*

Katryn, Katryn.

KATRYN.

Ik kom, Juffrouw. Roelof, onze mand met
kleêren staat gereed;

Die moet je na de schuit brengen; zeg nou dat je'er van weet.

KLUCHTSPEL. 9
VIERDE TOONEEL.
ANTONIA, KATRYN, ROELOF.

ANTONIA.

Benje daar, Roelof?

ROELOF.

Ja, Juffrouw, ik ben daar zo in huis gekomen,
En waarom ik ontbooden ben, dat heb ik al van Katryn ver-

ANTONIA. (vernomen.

Ja kom, krui onze mand eens ten eersten na de schuit;
Ik had jou gisteren ook van nooden, maar je waard den ge-
heelen dag uit.

Waar had je geweest?

ROELOF.

Wel hoor, Juffrouw, ik had my gaan verhuuren,
Van 's morgens vroeg tot 's nachts ver over twaalfuuren.

ANTONIA.

Ei! zeg by wie?

ROELOF.

Och! ik ken de lui niet; de man wou schielijk voort,
Om dat hy op de Beurs een heel kwaad en schaadelyk ge-
rucht had gehoord, (de slappen.

Waar door dat de actien en andere koopmanschappen zou-

ANTONIA.

Wel zo! dat had hy niet kwaalyk begreepen, dat hy voor
af ging stappen, (had.

Eer noch de tyding was gekomen dat hy schaaden geleeden

ROELOF.

Dat dunkt my ook, maar ik heb 'er op dic wys zo veel gehol-
pen op een pad.

ANTONIA.

Dat is het best niet. Ga nu maar heen, Roelof, en kom strak
jou geld haalen.

ROELOF.

Heel goed, Juffrouw.

KATRYN.

Roel, maak in de Kruijers kroeg niet lang te draalen.

VYFDE TOONEEL.

ANTONIA, KATRYN.

ANTONIA.

K Atryn, dat ik je daatelyk riep dat was om deze reën.
Schik het hier alles aan een kant, en zet het Theegoed by
eer, (komen.

Myn Mansmoeder zal, tot myn verdriet, zo aanstonts hier
KATRYN.

Daar hebje den brui al, den heelen nacht heb ik 'er van leg-
En wie heeft haar hier verzocht? (gen droomen.

ANTONIA.

Och! myn man, en ik vrees daar zal
Weër reuizing wezen Katryn, want het hart dat klopt my al.

KATRYN. (niet deeren;

Wel, Juffrouw, benje slecht? wat acht haar niet, zy ken jou
Ook heb ik wel gehoord dat jy jou zomtyds loflyk kund de-

ANTONIA. (fenderen.

Dat moet ik doen om niet heel onder haar geweld te zyn,
Katryn;

Want anders mogt de drommel, dat ik zo spreek, hier langer
in huis zyn.

KATRYN.

Juffrouw, mag ik eens zingen?

ANTONIA.

Al weër? ik hebje strak al geluit hooren maaken.
Nu, ik mag 't wel lijen.

KATRYN.

Strak zong ik voor my; dit Lied zel jou nou raaken.

Zy zingt.

Is dit myn zoet vermaak!
Zyn dit myn blyde daagen?
Daar ik zo yvrig haak
Myn man staåg te behaagen.
Ach! ik gevoel meër plaagen
Als myn Jeugd verdraagen kan

Hoc

Hoe rampzaalig is het trouwen,
 Als de Twist haar plaats komt houwen
 In het huis, in het huis daar liefde moet
 Gekweekt zyn en gevoed.

2.

Myn vreugd die is voorby,
 Dat was myn tyd van 't vrijen;
 Mansmoêr valt nu op my
 Met staâg in huis te strijen;
 En ik moet zulks lijn,
 Met veel onrust van myn man;
 Doch ik mag myn rouw bedwingen,
 En, tot troost, myn kind voor zingen:
 Schrei niet meêr, schrei niet meêr, klein wichje, teêr,
 Uw hoofje doet reeds zeer.

Wat zegje, Juffrouw? daar hebje myn Treurgezang; en ik
 vind goed,

Dat ik het alle dagen driemaal hier in huis zingen moet.

ANTONIA.

(gegeeven?)

Dat Lied past geheel op my. Wie heeft het gemaakt, en jou

KATRYN.

Een die in den handel van ons huis heel wel is bedreeven.

ANTONIA.

(d'ren!

Och! mogt ik die Treurzang eens in een Blygezang veran-

KATRYN.

Dat zel wel gaan,

Zo ras als jou Vader met haar getrouwd is, dan is haar ryk
 hier gedaan;

En zy bemind hem met gantsch haar hart en zinnen, daar-
 om meugje gelooven.

Dat hy haar wel na zyn hand zel zetten, en van haar gezach
 berooven.

ANTONIA.

Ja was Vader, al met haar getrouwd, dan genoot ik myn
 vrijjigheid.

KATRYN.

Datzel in 't kort geschiên.

ANTONIA.

Maar hebje ons huis al laten zien aan de nieuwe meid?

K A-

KATRYN.

Ja toch! en gezeid dat zy voor het werk niet behoeft te
schroomen,

Door dien zy daar alle daagen gemakkelyk door zel komen;
En dat ik haar wel trouw zel helpen.

ANTONIA.

Zy is'er nu al vast in,
Ik wil haar nu houden, het zy dan met of tegen myn zin,
Ten minsten een geheel rond jaar, al zou ze my staag ver-
veelen; (nen deelen,

Doch niet ten respektte van myn Schoonmoër, neen, in gee-
Maar alleen om dat ik zo dikwils niet veranderen wil vast-
meid,

Dat lot is andere vrouwen, maar my niet opgeleid.

Dieuwertje Beld.

ANTONIA.

Och! daar's myn Mansmoër.

KATRYN.

Gen dag, Juffrouw; zo, wel heden!

SESDE TOONEEL.

DIEUWERTJE, ANTONIA, KATRYN.

DIEUWERTJE.

WEl heden! dat is altyd, wel waar toe dienen nou zul-
ke reeden?

KATRYN.

„Daar hebje nou het begin,

ANTONIA.

Zytgy daar, Moeder? dat is my lief.

DIEUWERTJE.

„Ja ik geloof dat zy my zo graag ziet als een Kramer den dief.
Waar is myn Zoon, Katryn?

KATRYN.

Hy zit op zyn Kantoer te schryven.
Geliefje dat ik hem ga roepen?

DIEUWERTJE.

Wel neen, jy zelt hier blyven.

Of

Of meenje, sleeplende, dat ik hem zelf niet vinden kan?

KATRYN.

Oja! te wonder wel, Juffrouw.

DIEUWERTJE.

Wat roer jy de fnaater dan?

ZEVENDE TOONEEL.

ANTONIA, KATRYN.

KATRYN.

Weg gaat Dieuwertje moer. Geen miffelyker Vrouw zag ik van al myn dagen!

ANTONIA.

Ik kan 't niet langer lijen, het eerst datze spreekt, is na haar Zoon te vraagen,

En daar loop ze voort na toe: zy vraagt niet eens hoe ik vaar, Noch wenscht my een goeden dag. Wel meend zy dat ik haar

Noch langer moet ontzien? ô neen! ik wil het niet meêr lijen,

Al zou het geheele huis vervult werden met kyven en strijen.

Ik ben verzekerd dat zy nu weêr, door haar, myn man

Tegens my zal aanhitzen zo veel als zy immers kan;

En gaan het geheele huis door snuffelen, ja in alle hoeken,

Om zo tot een huiskrakeel weêr nieuwe stof te zoeken.

KATRYN.

Haar ryk zel kort zyn, jou Vaders huuw'lyk maakt alles goed,

ANTONIA.

Dat is alleen myn hoop. Maar als hy nu eens medevoet haar zwygen moet!

KATRYN.

Dat heeft voor al geen nood.

ANTONIA.

Maar, Katryn, daar komen zy na beneden. Blyf jy hier, maak het Teegoed klaar, en let ondertuffchen op haar reeden.

DIEUWERTJE, FREDRIK, KATRYN;
het Thee goed op Tafel zettende.

DIEUWERTJE.

Maar Zoon, jy zyt ommers wonderlyk, geloofje my dan niet?

Ik zeg jy zyt een gek zo jy het langer door de vingers ziet. Want zy weet wel dat... Maar zacht, Fredrik, men kan onshier hooren.

Ik zag die verbruide meid niet. Katryn, heb jy hier iets ver-

KATRYN.

(looren?

Och! neen, want ik zoek niet.

DIEUWERTJE.

Dat zie ik meê wel. Kom, ga hier van daan.

KATRYN.

Hoe! zel ik dan dat onze Juffrouw my belast heeft laten

DIEUWERTJE.

(staan?

Ja dat zel Mette wel doen.

KATRYN.

Wie, Mette? och! die zel alles breeken Daar zy haare klaauwtjens maar pas zel komen aan te steeken.

Mette by het porcelein! zulk een dom harthuidigen dier!

DIEUWERTJE.

Wel ik grypje daar meê by de kuif.

FREDRIK.

Gavoort, Meid, wel hoe is het hier?

DIEUWERTJE.

(nen!

Zo; doe je mond op; en spreek, wat mag die slons wel mee- Ei! hoor, zy mompelt noch binnen's monds. Ja brui jy maar neenen.

NEGENDE TOONEEL.

DIEUWERTJE, FREDRIK.

DIEUWERTJE.

Fredrik, zy en haar vrouw die gaan gestaâg onder
 eene huik, En

Enze zyn te zaamen als twee handen op een buik.

Zy moet het gat uit indien jy als een man wilt regeeren,

En altyd, met ontzach, jou vrouw uw wetten en meening

FREDRIK. (doen leeren.

Om haar te doen verhuizen, Moeder, vind ik gantsch geen

DIEUWERTJE. (gelegentheid.

Gelegentheid? wel die vind ik als ik wil; want men zaid:

Een knuppel, om een hond te slaan, die is heel licht te vinden;

Men moet zomwylen ook eens veranderen met de winden.

Het deugd nooit als een meid heel lang blyft wonen in een
huur, (natuur.

Want dan houd zy het met haar vrouw, en zy werd van haar

Maar hoor, Fredrik, om nu weder op myn voorig dis-
kours te komen,

Zo zeg ik dan, dat jou vrouw de handeling van 't geld
moet werden benomen;

Hoor, Fredrik, geloof jy jou moeder onbeschroomd en vry,

Zy verkwist byzonder veel geld, en een man, zo als gy,

Die eerst komt te negotieren, die kan zo niet lang staande
blyven;

Zy is heel onachtzaam en los, door haar Jongheid, en al
die wyven,

Of jonge kleuters die moet men aan de hand leeren gaan,

Gelyk jou Vader my, toen ik noch jong was, heeft gedaan.

Peet Aal, peet Zaar, peet Aagt, peet Giert en peete
Wyntje, dat zyn Vrouwen!

Die weeten het kunsje van wel enne zuining huis te houwen.

Maar jou Morsjebel die weet noch niet eens hoe dat het goed

Dat zy aan haar gat het, na vereisch en ordre, zitten moet:

En zo ik het haar aanwys, na myn pligt, dan gaat ze straks
aan het pruilen,

Dan scheld ze my voor een huisplaag, en in 'er boosheid
begint ze te huilen.

Had je de Dochter van peet Theentje getrouwd, dan had je
een Heer geweest in 't huis,

Nou moet je zwygen, want als deze begint, jy kund met
geen nat gewyd kruis.

16 DE MANS MOER;

Haar mondje weêr toe sluiten: doch je moet jou geduurig
braaf laten hooren;

Zy is heel boosaardig en met die smet is zy gebooren;

Want toen zy noch een kind was smect zy alles an stukken
op de vloer, (haar moer.

Ja al dat zy vat kreeg, want zy heeft dat gaafje geeëft van

Doch, hoor, Fredrik, het is jou schuld, je wout een
Juffer trouwen, (wen.

Jy kost jou zo nedrig, als jou overlede Vader en ik, niet hou-
FREDRIK. (hoord,

Nou, Moeder, zulks heb ik al in het begin zo dikwils ge-

Het is nu reeds zo: doch hoor, geloof my by myn woord,

Zy komt voortaan geen ander geld voor de misnagie te
ontfangen,

Als het geen ik haar alle weeken daar toe wil langten:

Zo dat ik geheel Voogd ben. Maargestlaag te kyven zulks
is het beste niet;

Het is niet kwaad dat men zomtyds wat door de vingers ziet,

Het geen de jonge Vrouwtyes, als onnozelen en onweetende,
bedryven: (schryven,

Men moet haar maar nu en dan een klein regeltje voor

Op die manier brengt een wyze meester zyn discipelen tot
verstand,

Hy leerd haar niet tevens veel, maar al zo van langer hand,

Op dat zy in den drang van veele lessen niet verdwaalen,

En komen gantsch zonder grond het een over het ander te
DIEUWERTJE. (haalen.

Zo lustig, preek al voort. Wel jonge, hoe is het hier?
word je gek?

Ja, ja, nou merk ik wel hoe 'et hier gaat; kom 'et is tyd dat
ik vertrek.

FREDRIK, haar vasthoudende.

Hoor, Moeder ei! word toch niet gram, ik wil haar niet
verschoonen, (loonen;

Noch minder jou genegentheid tot my met ondankbaarheid

Ik ken al haar fouten wel die ik ook uit haar verdryven zal,

Maar dat kan zo ten eersten niet gaan.

DIEU.

DIEUWERTJE.

Niet? wel zoete Vaâr! ik geloof dat al
Jou voogdschap, op een vel papier geschreeven, hangt
te pryken

Aan het huisje van gemak, op dat elk die handvest zou
kunnen bekyken.

Jou rechte murwe Klaas?

FREDRIK.

Wel, ik zweer! ik zal in het kort doen zien,
En zelf, in u byzyn, hoe ik, als een Man en Heer van 't huis,
zal gebiën.

DIEUWERTJE.

Wel zo jy ook anders doet, ik zel je verfoeijen en altyd haa-

FREDRIK.

(ten.

Maar daar komt zy, met Katryn, wy willen het daar zo lang
by laten.

TIENDE TOONEEL.

DIEUWERTJE, FREDRIK, ANTONIA, KATRYN.

FREDRIK.

Katryn, roep Andries eens, hy is boven op het kantoor.

KATRYN.

Andries, Andries, kom af. Myn Heer, ik kryg hier geen
gehoor.

Hy zel voorzeker achter zyn by Mette. Ik heb het wel ge-
raaden,

Want daar komt hy van daan.

ELFDE TOONEEL.

DIEUWERTJE, FREDRIK, ANTONIA,
KATRYN, ANDRIES.

KATRYN.

Wel, Driesje, heb jy jou maagje wat gelaaden?

FREDRIK.

Wat doe je van het kantoor?

ANDRIES.

Onze Juffrouw riep my af, myn Heer.

B

FRE

F R E D R I K.

Wel, Vrouw, my dunkt dat is nu in een uur de derde of vierde keer.

A N T O N I A.

Ik had hem van nooden, en is daar nu zo veel aan geleegen?

D I E U W E R T J E.

Ik wist wel datje zulk een vinnigen antwoord zoud hebben gekreegen.

Jy hebt wel een geloop en een beschik, staåg an zend je de *tegens Antonia.*

F R E D R I K.

(jongen uit.)

Nu stapt daar maar over heen.

D I E U W E R T J E.

Wat heeft zy hem uit te stuuren, dat's verbruid!

Hy moet alleen in jou dienst geduurig op het kantoor weezen.

En jy, Guit, zo je weër achter by de meidengaat zo meugje vreezen;

Want je begint 'er al meê te stoeijen, en belet haar het werk door jou praat.

Heb jy het hart eens datje, zonder order van jou Heer, van het kantoor gaat.

F R E D R I K.

Daar kopiëerd die brief, maar maak me daar gestaåg aan by

D I E U W E R T J E.

(te blyven.)

En als hy dat niet doet dan moet je hem braaf die Oortjens

A N D R I E S.

(vryven.)

Moet de brief van avond afgaan, myn Heer?

F R E D R I K.

Ja, aanstonds moetze geschreeven zyn.

D I E U W E R T J E.

Wel wat heb jy anders te doen? of wou je weër speulen met Kattryn?

K A T R Y N.

Met my, och ja! „Maar hoor, Dries, hoe vaarje? je hebt nou dubbeld deel ontfangen,

„Nou kun jy, als je weër achter gaat, aan Mette meê wat langan.

t Is

ANDRIES.

Is goed, jy bent meê niet vry geweest.

TWAALFDE TOONEEL.

DIEUWERTJE, FREDRIK, ANTONIA,
KATRYN.

DIEUWERTJE, *tegens Antonia.*

EN jy, durft buiten myn last,
De keuken met porcelein vertieren daar het niet past?
En kopere koffkannen met vier kraantjes te gaan koopen.
Tabeletjes, Sineese Goodjes en verlakte bakjes met hoopen.
Jy zelt dien bruijery ten huis uit laten, want het geld
Kan door jou man op intrest, als anders, beter werden uit-
geteld. (wen;
Jy hebt reeds een Imboel al had je dertig Jaaren huis gehou-
Het zel myn Zoons bederf zyn dat hy met jou kwam te
trouwen.

Jy verbruid zyn geld, en beneemt zyn respekt noch daar by.

ANTONIA.

Breek ik myn Mans respekt? en waar vinje zo veel nieuw
huisraad by my?

DIEUWERTJE:

(keu;

Ja jy; zo ras is hy niet uit of je staat gestaag op de stoep te pry-
Word er iets geveild, jy moet het koopen of op het minste
eens bekyken:

Ondertusschen heeft deze Schynschoon een Teetje bereid,
Dan drinkt de Juffrouw en Meid met malkaâr.

KATRYN.

Wel, hoe vergeet men hier de waarheid?

DIEUWERTJE.

Hou jy jou schordeur toe, of ik zelze met vyf grendels sluiten.

ANTONIA.

Ik mag, om vreedent te houwen, die loogens, die je daar uit-
schiet niet sluiten.

DIEUWERTJE.

Wat zeg je? het is de waarheid. Maar, kom, ga na achter en
pas op jou kind.

ANTONIA.

Dat gelieft my niet, daar is de Baker voor, ik vraag niet
meer na jou bewind.

Het gaat te grof, de nood van tweedragt vereifcht dat ik het
moet beletten,

En het beftier van het huis voortaan na myn believen zetten.

DIEUWERTJE.

Wel, Fredrik, jy je dit? ik word door die Slons fchier
raazende dol.

ANTONIA.

Ja fchier, dat is noch niet eens half, myn hoofd is lang
geweest ophol.

FREDRIK.

(gen,
Maar, Vrouw, wat hebje voor? ik verfta nu dat jy zult zwy-
Zo je niet wilt hebben dat wy hooge woorden hier door
krygen.

ANTONIA.

Begin maar, och! je zult jou Moeder zulk een dienft doen,
't is nu jou tyd?

Want het zou ook wonder zyn dat dezen dag ten einde liep
zonder ftryd.

DIEUWERTJE.

Zwyg ftill, Antonia, of ik zweer dat het jou zel brouwen.

ANTONIA.

Doed al wat jou gelieft, jy zyt toch gewoon om my krakeel
te brouwen.

FREDRIK.

Maar wilje dan, tot rust, niet na jou kind, volgens jou
pligt, gaan zien,

En voldoen myn Moeders zin?

ANTONIA.

Neen, dat zal nu niet gefchiën,
Terwyl dat zy my zulks gantsch ftreng heeft gebooden.

DIEUWERTJE.

Zy zoekt ons maar te kwellen,
Zy haat jou, en het kind: maar ik ga zelve order ftellen.
Kom, Fredrik, gaa eens met my.

ANTONIA.

Daar is licht ontzet, och! dat waar goed!

DE TIENDE TOONEEL.

GOEDAARD, ANTONIA, KATRYN.

KATRYN.

GEndag, Sinjeur Goedaard.

GOEDAARD.

Wel, Kaatje, zyt weerom van my gegroet.
Is Dieuwertje hier?

KATRYN.

Ja toch! „Dat worden wy gewaar.

GOEDAARD.

Wel ik moet bekennen,
Katryntje, dat jy jou geheel na het wel leeven wilt gewennen;
Ik spreek niet of gy nygt.

KATRYN.

Wat zou ik toch, Sinjeur, o neen!

Ik ben een botte meid.

GOEDAARD.

Neen, neen, dat gaat al vry wel heen.

KATRYN.

Maar, Sinjeur, hoe ben je zo gestrikt, en gebest? wat is
de reden?

GOEDAARD.

Ik meen nu, zonder meêr wachten, met Dieuwertje in de
echt te treden.

Maar hoe! zit jy daar, myn Dochter, zo stil, en spreek je niet?
Zie eens, jou Vader zal trouwen. Hoe is 't? is jou weêr
leed geschied?

O! ik merk jy zyt bedroeft, jy zoud my schier antwoorden
met schreijen.

Kom, lustig, jy moet nu vrolyk zyn, en van jou droefheid
afscheijen.

Bezie my eens in het rond, of myn Bruigoms gewaad wel staat altemaal.

KATRYN.

Ja wel ter deeg, Sinjeur! dat is een man, Juffrouw! hy spreekt een andere taal,
Als jou Schoonmoeder doet.

GOEDAARD.

Ha, ha, nu merk ik eerst uwe rampen;
Dieuwertje die kwam jou weer op nieuws aan boort te klampen.

ANTONIA.

Ja, Vader, dat is myn verdriet, zy maakt my noch krank en zinneloos.

GOEDAARD.

Ho, ho, geen nood, myn Kind, hoewel zy is al vry wat boos;
Het is een Oorlogschip dat wel zeild, en voert tienmaal negen stukken;
Maar zyt verzekerd dat zy evenwel voor my zel moeten bukken.

KATRYN.

Zo zy een Schip is, Sinjeur, en zy krygt maar een sehur of Zogaatze voor vast te grond.

GOEDAARD.

Dan zou ik zeggen: bon voyage, vertrek.

ANTONIA.

Maar vraagje niet waar zy is?

GOEDAARD.

By de Baker, in de potbank, dan boven,
Dan in de kelder, en noch al verder wil ik gelooven.
Maar wees jy slechts vrolyk en lustig, ik zal alles wel doen gaan;

Ja al watje zelt begeeren, dat zulje in myn Huuw'lykfe Voorwaarden zien staan.

Leonoor Beld.

KATRYN.

Ziezo, daar is al meer ontzet.

VEERTIENDE TOONEEL.

GOEDAARD, ANTONIA, LEONOR, KATRYN.

KATRYN.

G Endag, Juffrouw.

ANTONIA.

Zyt welgekomen.

GOEDAARD.

Zo, dat mag ik altyd wel zien, dat zoent braaf!

LEONOR.

Wy kufften zonder fchroomen.

Uw dienaaresje, myn Heer, ik had niet gezien dat gy daar
Hoe gaat het u al? (ftond.

GOEDAARD.

Heel wel, ik ben jeugdig, groen en gantsch gezond,
Want ik meen nu te trouwen.

LEONOR.

Met Dieuwertje?

GOEDAARD.

Ja toch!

LEONOR.

Waar mag zy dan blyven?

GOEDAARD.

(dryven.

Zy is hier in huis, en jy moeft raaden wat zy nu komt te be-
hoor, Leonoortje, zy befchouwd de handeling van de
Baker met het kind,

Of zy ook daar omtrent iets te bedillen vind.

En dan wederom met een storm die Sloof heel fel bekeeven,
Zo ras als het Wicht maar eens fchreid, fchoon dat zulks
nooit zo even (zweet,

Toe kan gaan, niet te min, Mansmoer die kyft en blaast en
Door grooten angst, als of het kind befchooren was veel leed;
En als men dan nu al de oorzaak weet van hoe 'er 'er was
gefchaapen,

Dan is het niet anders, als, och! het Bloedje dat wilde wat
flaapen.

Nu weetje waar Dieuwertje is, en wat zy heeft ter hand.

LEONOOR.

Myn Heer, gy doet my lachchen.

GOEDAARD.

Dat geloof ik wel, want jy hoord graag van dien trant.

ANTONIA.

Vader, daar komt myn man.

GOEDAARD.

Die komt my nu kwanfuis ontfangen.

VYFTIENDE TOONEEL.

GOEDAARD, FREDRIK, ANTONIA,

LEONOOR, KATRYN.

FREDRIK.

UW dienaar, Vader.

GOEDAARD.

Dat geloof ik niet, want jy hebt na myn geen verlangen.

FREDRIK.

Vergeef my dat, ik zie u graag.

LEONOOR.

En ik kom hier, myn Heer, om de tyd

Wat te flyten by jou Vrouwte, terwyl dat gy bezig zyt.

FREDRIK.

O! gy doet byzonder wel, maar gy hebt haar fchier vergeeten,

Want ik heb jou in geen maand verwelkomt, by myn wee-

LEONOOR.

(ten.

Het is zo lang niet, Heer.

GOEDAARD.

Och! zy doet heel wel in dat geval;

Ik zweer, dat ik die manier van haar wel onthouden zal:

Want, als men wat te veel komt, dan is het: hoe ftaat het leeven?

Zoje wat wilt blyven, dan zal ik jou een stoel doen geeven;

En dat zo flau als het diend. Wel, Fredrik, heb ik het niet net geraan?

FREDRIK.

Wel't gaat wel zo, maar...

GOED-

GOEDAARD. (gaan;

Ja, maar; kwam ik hier wat veel het zou my niet beter
Jou Moeder die stel ik hier buiten, want al kwam die hier
alle daagen,
Om jou Vrouw wat te bekyven, zo zou zy jou niet mishaa-
gen.

FREDRIK.

Maar, Vader!

GOEDAARD.

Ja, maar hoor, ik spreek myn hart altyd recht uit,
Ik kan met geen veinzery noch met loopjens zyn gebruid.

FREDRIK.

Ik merk dat Vader, tot zyn vermaak, van daag met my
wat wil gekken.

GOEDAARD.

Neen, dat hebje mis, ik wil myn Huuw'lyk met jou
Moeder voltrekken.

FREDRIK.

Dat wensch ik, met al myn hart; daar sla geluk toe. Maar
daar komt zy aan.

ANTONIA, *Goedaard ter zyde trekkende.*

„Vader, ik bid u, hoor haar geweld eens, en ga wat in
dezen hoek staan.

GOEDAARD.

Heel goed. Fredrik, hoor eens, jou Moeder mag my, als
jy weet, heel wel lijen,

Ik zal eens wat weg schuilen, om haar schielyk te verblijen.

FREDRIK.

Ja dat zal zoet zyn.

SESTIENDE TOONEEL.

GOEDAARD, *verborgen*, DIEUWERTJE, FREDRIK,
ANTONIA, LEONOR, KATRYN.

DIEUWERTJE, *tegens Katryn.*

W At doe jy daar te staan gaapen? bruijy voor
eerst van hier,

Jou luije Morffebel, met een optooizel al meê na de zwier.

KATRYN.

Wel hy, hoe is 'et hier? wat heb jy gestaag op my te kyven?
Ik moet, tot myn Juffrouws dienst, by haar in de kamer

DIEUWERTJE. (blyven.

Ik zel jou. . . Ja, Fredrik, of jy wyft en wenkt ik vraag na
die Juffrouw niet;

Ik wil hebben dat alles in jou huis ordentlyk geschied.

Tegens Antonia.

En hier sta jy te snappen in plaats van op jou kind te letten.
Zyt verzekerd dat ik jou in 't kort beter na myn hand zel zet-

GOEDAARD, *in den boek.* (ten.

„Dat zal mis zyn.

ANTONIA.

Als jy by het kind wilt zyn dan blyfik daar van daan.

Fredrik, Dieuwertje by de rok trekkende.

DIEUWERTJE. (verstaan.

Hou jou rust. Waarom trekje me by de rok? ik kan dat niet
Jou kind word veel te schots gehandeld in allen deelen,
Ik zie het meêr stooten en duuwen als vriendelyk streelen.

ANTONIA.

Dat ontken ik.

LEONOOR.

Jou Dochter heeft de lof dat zy voorzichtig is en net,
En, hoe jong dat zy ook is, het kwaad gebruik in haar huis
belet;

Ja dat ze een uitsteek is boven anderen, zo zeggen die haar

DIEUWERTJE. (kennen!

Wat weet jy in haar byzyn dat waagentje net te mennem!

LEONOOR.

Het is gelyk ik zeg.

DIEUWERTJE.

Jy, Juffrouw, jy weet daar weinig van.

LEONOOR.

Ik weet wel dat zy niemand zal gebruiken die haar kind niet
hand'len kan.

FREDRIK, Dieuwertje by de rok trekkende.

Maar, Moeder, mag ik jou bidden weestoch, om reên, te
vreden.

DIEU-

DIEUWERTJE.

Begin je weêr? het is of je van de drommel word bereden.

GOEDAARD, *uit den boek komende.*

Al gezien, Dieuwertje.

DIEUWERTJE, *heel verbaast.*

De drommel! gendag, Goedaard.

GOEDAARD.

Dat hebje slecht beleid!

Jy begint te kyven in plaats datje goedendag moest hebben
gezeid

Aan deze Juffrouw.

DIEUWERTJE.

Het is my leed, maar in huis is veel te schikken;

Zie je weet... 'et kan zo even... want als... maar hoe
benje zo vol strikken?

GOEDAARD.

Ja, ik versta jou wel. Maar hoor, ik ben nou geresolveert
om jou, (Vrouw.

Indien dat jy noch daar toe genegen zyt, te neemen tot myn

DIEUWERTJE.

Wel, Goedaard, wel ja, ik ben gereed, want waarom te
simmuleren?

Rond uit dat is het best, niet waar? jy kwamt my toch al
lang te karefferen.

GOEDAARD.

Wel voorzeker!

DIEUWERTJE, *Fredrik ter zyde trekkende.*

„Waarom hebje my niet gewaarschuwd?

FREDRIK.

„Ik heb myn best gedaan.

DIEUWERTJE.

Kom, Goedaard, wy zullen een Teetje drinken. ei! blyf
toch niet staan.

GOEDAARD.

Zorg jy niet voor my.

ANTONIA.

Komt, Vrienden, neemd uw plaats.

KA-

KATRYN.

Mette, Mette, breng het water.

DIEUWERTJE.

(snater!

Wel haal jy het zelf, Slons wat heeft de meid een keel en

Z E V E N T I E N D E T O O N E E L.

GOEDAARD, DIEUWERTJE, FREDRIK, ANTONIA.

LEONOR, KATRYN, METTE.

M E T T E.

Hold vaste, Trien, grip oon, ek bren mi; hold jo, ek bren mi wer.

KATRYN.

Zacht, Mette, de Ketel die raakt zo doende noch wel om Kom, zet jy ze daar maar neer. (ver.

M E T T E.

Door steit jo dem beuzen kettel, Zi heft mien hend uvel to bren, on 'et steekt mi wie ein nettel.

Tegens Dieuwertje.

I, woe zi! bist doe nuch hi? mi vrucht von Jomfer nuch to zeen.

KATRYN.

„Daar heeft zy haar kennis by 't hoofd. Nou daar zyn der twee by een!

G O E D A A R D.

Wel wat is dit? neen, dat gaat wel, die spraak klinkt lieflyk in myn ooren.

Neen, dat meisje is goed. Kom wy moeten haar eens hooren.

DIEUWERTJE.

Wel, Mette, heb jy jou keuken reeds uitgeschrobd? en al Jou verder werk al afgedaan?

M E T T E.

I, jo wis wol, on ek wol bal Goor vlittiger warken; on wan ek hi wat kum to blieven, Zo wol ek mien hoeswark zo snil, wie ein blixem, jo hen drieven;

Wan ek 'et man erst ein mool wet; on den wol unze Jomfer nicht

Mit mi to kieven, on von et snakken hold ek mi goor dicht.

DIEU-

DIEUWERTJE.

Wel dat is al heel fraai. Maar heb jy wel wat veel memorie?

GOEDAARD.

Ei! Dieuwertje, dat kan zy niet verstaan, zy weet van geen Historie,

Memorie, of vernuft, van wet, van recht of van manier;

Want die menschen zy al zo dom gelyk het domste dier.

Hoor ik zal 'et haar, voor jou, op deze wys eens vraagen.

Bist doe vergettig, Mette, soust wol et goor nicht mit di

METTE.

(daagen?

Woe nee, ek verget jo nicht.

GOEDAARD.

Dan zulje wel onthouden dat men jou belast.

Maar hoor, Fredrik, verzoekt my toch nooit aan jou huis te gast,

Dochte wecten, altyd niet als Mette de spys zel kooken;

Myn neus heeft al lang van verre haar zindelykheid ge-rooken;

Zy ruikt gantsch muf, dat zweer ik. Maar te drommel! wat is dat?

Het beste komt achter aan, wat een rok het zy aan haar gat!

Groen en doorluchtig, doch zy komt heel wel te akkorderen

Op het bovenlyf, dat is weér rood, want zo zyn al de hannekens kleéren.

Nou ik heb dat Figuur beschouwd.

KATRYN.

Och! wat hebje haar wel afgemaald, Sinjeur.

DIEUWERTJE.

Mette, als je voortaan binnen komt, dan doet een helder voorfchoot veur,

Het staat anders zo wat haveloos. Hebje wel wat veel linden?

METTE.

Jo, twy himden, on twy schurteldeuken.

KATRYN.

„Zo, die kunje altyd ras vinden.

DIEUWERTJE.

(gestaåg

Maar jou antwoorden luit te plomp: ja Juffrouw, moette

By

By jou reden voegen, als ik het een of het ander vraag.
Of hebje geen luiden van beleeftheid ooit gezien of hooren?

M E T T E.

(spreeken?)

Woe jo, wis wol!

DIEUWERTJE.

Woe jo? wel dat heeft noch niet eens gebleeken.

M E T T E.

Unze Schultsche, door onze Frien on Toolken bi wond heft,
Dem hoob ek jo wol to zeen, zi woor jo al wat beeft;
Zi kan to niegen, wie ein pupken, on bekeurlik snakken
Mit rieke luden, on mit Junker Jan von 'et hoest te snakken.

DIEUWERTJE.

Gajy nou maar achter an jou werk, het zel met jou wel gaan.

A C H T I E N D E T O O N E E L.

GOEDAARD, DIEUWERTJE, FREDRIK, ANTONIA,
LEONOOR, KATRYN.

DIEUWERTJE.

W Atzegjy van die meid, Goedaard?

G O E D A A R D.

Zy staat my gantsch niet aan.

DIEUWERTJE.

(leeren;

Het is al een knappe meid, men moet ze noch maar wat
En als ze wat meêr assurantie krygt, en betere kleêren,
Dan zal zy deze Prongster noch beschaamen, en ook met een
Gebieden om te doen, 't geen zy nu noch moet doen alleen.

K A T R Y N.

Zy zou my gebieden? zy? wel dat zel ommers nooit geschieden;

Zy ken het A B. noch niet eens, en zy zou my gebieden!

DIEUWERTJE.

Snapster, ken jy 't wel?

A N T O N I A.

Zwyg, Katryn. Daar, Moeder, proef die Thee.
Nou, Juffrouw Leonoor. Kom, Vader, jy drinkt wel een
kopje meê.

G O E D-

GOEDAARD.

Ik drink geen meêr water. Maar Fredrik, seldrement! jy zult zo verslappen.

Wat drink jy water! Dochter, jy moet hem niet meêr uit dat vaatje tappen.

DIEUWERTJE.

Ja, hy hoeft niet sterk te zyn.

GOEDAARD.

Hoe! niet sterk? wat zeg jy, Antonia?

ANTONIA.

Och! niet een woord, 't geen Vader daar heeft gezeid daar hoorden ik niet na.

GOEDAARD.

Wat belieft jou? hoor, Kind, ik weet wel dat altyd de ooren Van jonge Vrouwtyens heel fyntjes zyn om zulks aan te hooren.

DIEUWERTJE, *schielyk na achter loopende.*

Wel! daar speeld de drommel meê, ei! Goedaard, hoor dien kleinen Bloed

Eens schreeuwen, och! wie weet wat de Baker het wicht weêr doet.

FREDRIK.

Kom, Moeder, ik ga meê, want ik moet het nevens u beschouwen.

NEGENTIENDE TOONEEL.

GOEDAARD, ANTONIA, LEONOR, KATRYN.

GOEDAARD.

Wegiszy. Nou ik meen zy zal achter kindermaal gaan houwen!

KATRYN.

(daan.

Och! dat is goed dat ik een vryster ben, nou blyfik daar van

ANTONIA.

Maar, Vader, men hoord het kind niet.

GOEDAARD.

Ik weet wel, haar kyffust komt weêr aan.

LEO.

LEONOOR.

Maar Heer! en jy wilt noch met haar trouwen? zy kan haar
niet bedwingen,
Schoon dat gy by haar zyt.

GOEDAARD.

Ik zal haar wel een ander lietje leeren zingen.
Zy heeft my lief, en ik haar meê; en hier door zal ik myn
Kind

In haar huishouwen maintineeren, en verbreeken Dieu-
wertjes bewind.

Ik zal haar aanstonts een reglement voor gaan houwen,
Dat zy zal moeten opvolgen, of ik schei'er uit om met haar
te trouwen.

LEONOOR.

Wel, Heer, gy zorgt byzonder voor uw Dochter.

GOEDAARD.

Daar heb ik het op aangeleid.

ANTONIA.

(gentheid.

Myn Vader, ik blyf u altyd verpligt voor uw groote gene-

GOEDAARD.

Dat is myn plicht, myn kind. Maar, Leonooftje, jy weet
toch van veele dingen,

Enterwyl dat Dieuwertje de Baker wat voor gaat zingen,
Zozeg my eens, hoe dat het komt, dat de Moeder van de
Vrouw,

Wanneer dat zich een paar heeft verbonden door de trouw,
Zo wel, als de Moeder van de Man, niet mede komt
gebieden,

Bedillen, en zo voorts, in het huis van de jonge lieden?

LEONOOR.

Heer, ik acht my onbekwaam daar toe, die zaak is my
onbekend.

GOEDAARD.

Zeg jy het zo maar najou gedachten, daar of daar omtrent.

LEONOOR.

Wel, hoor dan: de Mansmoeder, die is het gelyk als
aangebooren

Dat

Dat zy zich, in het huis van haar Zoon, steeds kyvende laat
hooren;

Want zy steunt op zyn gezach, en terwyl dat hy niet verstaat
De mesnagie als wel een vrouw, zo stelt zy daar in de maat,
Om zo zyn Vrouw te plaagen, onder schyn, kwanfuis, van
haar te leeren;

En het beurd nooit of heel zelden, dat die twee wel akkor-
deeren;

Daar heb je dan de veldslag; en de man valt straks aan de zy
Van zyn moeder, gelyk men veelyds ziet, en werd dus zyn
vrouws party.

Maar de vrouws moeder, die is veel billyker in die zaaken,
Want zy gebied haar dochter haar man gehoorzaam te zyn
en te vermaaken;

En klaagt zy over haar man, zy krygt geen gehoor; maar
gaat de man na zyn moer,

En beklagt zyn vrouw, zy draaft daar heen of ze met de
drommel ten huis uitvoer.

In het kort, mans moeder die stookt, en de vrouws moeder,
is te vreden.

En of ik nu een mislag had, dat het juist niet volgt na myn
reden,

Zo neem ik dit spreekwoord tot myn voordeel, het welk
dat zeyd:

Mansmoer,

Dat is een Duivel op de vloer.

En deze spreuk is immers de vrouws moeder niet toegeleid.

GOEDAARD.

Wel, wel, Leonoortje, jy zoud my geheel door jou ver-
stand bekooren.

Zyn zo, op die zaak, jou gedachten?

ANTONIA.

Haar verstand heeft zy meërmaals doen hooren.

LEONOR.

Pardonneert my, gy pryt my al te hoog; ik zeg maar 't geen
yder weet.

GOEDAARD.

Nou, daar komt myn Dieuwertje. Och! hoe heeft zy haar tyd beſteed!

TWINTIGSTE TOONEEL.

GOEDAARD, DIEUWERTJE, FREDRIK, ANTONIA,
LEONOOR, KATRYN.

DIEUWERTJE.

EKskufeert my, Goedaard, zie het gaat daar achter zo...
men mag 'er niet zeggen.

GOEDAARD.

Och! ja, zwyg jy maar ſtil, Dieuwertjemoër, ik weet wel hoe de zaaken leggen.

Ik weet, Dieuwertje, al wat 'er pafſeert, al ſpreekt jou Goedaard niet een woord.

Strakjes, Engellief, zal 'er tuſſchen ons iets anders werden gehoord.

Hy trekt Fredrik ter zyden.

Fredrik, datje my hier niet graag ziet, beginnd dat daar nou niet na te gelyken?

Want je bruid met jou moeder na achter, en je laat my hier ſtaan kyken.

FREDRIK.

Ik wou maar...

GOEDAARD.

Ja, ik wou maar, ik ſpreek; zo als het is, myn hart ronduit, Jy acht my zo veel, gelyk een ſchatryk man een duit.

Roelofbeel hart bellende.

KATRYN.

Wel zo den brui! daar meê de bel anſtuk, dan was 'et wel geklonken.

Juffrouw, 'et is onze kruijer, te drommel, hy is zo dronken!

GOEDAARD.

Is hy? dat is goed, laat hem dan binnen komen.

EENENTWINTIGSTE TOONEEL.

GOEDAARD, DIEUWERTJE, FREDRIK, ANTONIA,
LEONOR, KATRYN, ROELOF.

KATRYN.

ZO! het is met jou goê tyd,

ROELOF.

Ja, Katryntje. Juffrouw, dat vrachje ben ik al kwyt.

GOEDAARD.

Geen nood, je hebt weêr een goed vrachje binnen.

ANTONIA.

Roelof, ik zel je betaalen.

Zie daar is acht stuivers, vier voor de mand, en vier voor de
boter te haalen.

ROELOF.

(mis,
Ik bedank jou, versta je wel, maar hou, Juffrouw, jy hebt
Jy vergat de stuiver, die ik most geeven aan de Commissaris.

ANTONIA.

Dat's waar. Zie daar.

DIEUWERTJE.

Negen stuivers aan kruiloon te geeven, daar je hebt twee
Meiden?

Fredrik, gaat dit zo voort, dan meugje jou tot het nacht
verhuizen bereiden.

ROELOF.

Zo, dat is goed, al weêr werk voor my; dan presenteer ik
myn dienst, Juffrouw.

ANTONIA.

Dat hy doet, is geen meiden werk.

ROELOF.

Dat is waar.

DIEUWERTJE.

Dronken Beest, zwyg, dat zeg ik jou.

ROELOF.

Wel, jy Juffrouw, jy lykt ze ook wel, jy komt hier altyd
kyven en raazen.

DIEUWERTJE.

Wat zeg jy, Schoft?

ROELOF,

Ja, jy zelt my met jou kyven niet verbaazen.

DIEUWERTJE.

Katrjn, doed hem gaan, of het raakt hier alles onder de voet.

KATRYN.

Neen, Juffrouw, ik heb liever dat jy hem, door jou gezach, vertrekken doed;

Want meen jy dat hy het gat van de deur zo ten eersten zel kunnen rooijen?

Al heel niet, daar zou ik hem moeten leijen.

DIEUWERTJE.

Wel komt hy iets aan stukken te gooijen,

Zo meug jy vreezen.

KATRYN.

Wat zel ik dan doen? kom, Roeltje, ga toch heen.

ROELOF.

Wel wat heeft zy my te komandereen, Kaat? zy is hier geen voogd alleen.

DIEUWERTJE.

Jy zelt nooit in dit huis weêr worden gehaald.

ROELOF.

Kun jy dat al meê beletten?

Jy bent wel een magtig Potentaat! jy maakt en je breekt hier

DIEUWERTJE.

(wetten.

Jou, Zwyn, ik zeg dat jegaat.

GOEDAARD.

Hy vermaakt my, ei! laat eens hooren wat hy zaid; Want de kinderen en dronken luiden die zeggen altyd de waarheid.

Maar je moet niet kwaad worden, het is buiten jou zyn praa-

ROELOF.

Jy, Sinjeur, jy bent een vroom en eerlyk man, en je bent goed boven maaten,

Maar datje wilt trouwen, dat zelje rouwen; het broekje dat benje kwyt,

Zie

Zie ik ken de nukken van jou Bruid, ik weet hoe zy hier op de bezemflok ryd.

DIEUWERTJE.

Goedaard, hoe ken dat dronken Vat liegen! *tegens Fredrik ter zyden.* „Dat Beest heeft hem vol gezoopen Alleen om my wat te bruijen, doet hem na de drommel loopen.

FREDRIK.

Moeder, word kwaad, Vader, ik zal hem doen vertrekken.

ROELOF.

Neen, Heer, ik wil wel gaan; Maar ik moet noch wat vraagen; Katryntje, hoe staat jou Mette al aan?

Zel jy 'et wel met haar rond kunnen schieten?

DIEUWERTJE

Komt jou dat te raaken,

Zeg, Zwyn? wel my dunkt jy lui lacht 'er om, zyn taal moetje wel smaaken.

GOEDAARD.

Wel zou ik niet lachchen om dat koddig figuur?

ROELOF.

Nou, Sinjeur, ik ga heen.

DIEUWERTJE. (been.

Dat is jou ook geraaden. „Voor my, breek vry jou hals en

KATRYN.

Kom, Roel, laat ik jou vast houwen.

ROELOF.

Katryntje, het beurd my niet alle daagen.

GOEDAARD.

Ja, jy zult zo ras niet van dat vrachje worden ontslaagen.

TWEENTWINTIGSTE TOONEEL.

GOEDAARD, DIEUWERTJE, FREDRIK, ANTONIA,
LEONOOR, KATRYN.

GOEDAARD.

N Ou is hy weg, Dieuwertje, wat zegje van die dronken Snaak?

Och! niet, hy spreekt als dronken lui doen. Ik was bly dat hy jou was tot vermaak.

GOEDAARD.

(belooven.

Nou is het tyd, ik zelje nou doen hooren, dat ik je strak ging.

LEONOR.

Myn Heer, dan ga ik vertrekken, om hier in jou vryheid niet te berooven.

GOEDAARD.

Neen, jy moet blyven, jy zult my dienst en vriendschap doen.

ANTONIA.

Ei! doed myn Vaderszin.

GOEDAARD.

Hoor, Dieuwertje, recht uit, ik ben niet meer zo groen Om myn hart, al ik wel plag; ik heb nou gantsch een tegenzin in het trouwen;

Myzyn wat onlusten in 't hoofd geschooten, die my daar van afhouden.

Het is raar, ik heb geheel een afkeer van myn voorig befluit.

In 't kort, Dieuwertje, 'k hebje lief, maar om met jou te trouwen, daar schei ik uit;

O ja! ik trek myn Bruigoms pakjen uit; ik wil in vryheid blyven;

Ik volg de rust, want ik ben een dood vyand van raazen en kyven;

Te drommel! en viel my dat alle weeken zevenmaal te beurd,

Dan wierd by my de voorzegging van een dronken kruijer te vroeg betreurd.

DIEUWERTJE.

Hoe! Goedaard, schei je 'er uit? waarom? wel je maakt my geheel verlaagen.

GOEDAARD.

Jou manier van leeven, Dieuwertje, die kan my gantsch niet behaagen.

DIEUWERTJE.

Och! zeg maar wat aan my gebreekt, ik zel 'et verbet'ren, jou ten geval.

GOED-

GOEDAARD.

Beloofje my dat?

DIEUWERTJE.

Jatoch! op myn woord.

GOEDAARD.

Hoor dan wat ik jou voorstellen zal.

Jy zult jou met de huishouding van myn dochter moeten vergenoegen:

Jy zult niet kyven, noch bedillen, maar als jy 'er komt, jou voegen

Na haar manier en wetten, zo als jy die hier in order vind:
Het word jou toegestaan, om te speelen met jou zoons kind,
Wanneer het jou gelieft, mits met de baker of de meiden
Niet te kyven.

KATRYN.

„Och! dat is goed, nou moet zy uit haar voogdyschap scheiden.

GOEDAARD.

Jy zult, als het beurd, dat jou Schoondochter een fout begaat,
Dat al zelden geschied, die zaak versuffen, maar niet, uit haat,

Die aan haar man, ten kwaadste, om onrust te brouwen,
gaan overdraagen;

En, eindelyk, nooit hem aanhitzen, om zyn vrouw te plaagen.

Wat zeg je daar op, Dieuwertje?

DIEUWERTJE.

Och! Goedaard, al wat ik heb gedaan,
Is ten besten van de kinderen geweest, en om het huishouwen voor te staan;

Maar wyl dat het jou zogelieft, zo zel ik het getrouwelyk na koomen.

GOEDAARD.

Zo jy zulks doet, dan heb je voor geen onrust te schroomen;
Want ziet, Dieuwertje, ik heb myn Dochter zo lief als jy jou Zoon,

En voor myn trouwen zo wil ik voor haar zorg draagen,
als ik ben gewoon.

DIEU-

DIEUWERTJE.

Daar heb je gelyk in, Goedaard, en ik beloof je myn beloften te houwen;

Want wat zou 'er een geslap zyn zo wy niet kwaamen te trouwen!

GOEDAARD.

Dat kunje denken! ik neem dan, op jou beloften, Juffrouw Leonoor

Tot getuigen.

DIEUWERTJE.

Ik ben te vreên. „Want ik zie 'er toch anders geen gat door.

FREDRIK.

Ik wensch jou geluk, Moeder. Vader, ik zal u altyd gehoorzaam weezen.

GOEDAARD.

Dat zal ook geschieden moeten, en dan zul je van my worden gepreezen.

ANTONIA.

Ik wensch u, met al myn hart, geluk, Vader, en dankbaar voor altyd.

LEONOR.

Ik wensch u meê veel heil, myn Heer.

GOEDAARD.

Kom, Dieuwertje, het is nou uitgevryd.

Zich wel te bedenken, eer men trouwd, en goede voorwaarden te maaken,

Zyn voor zich zelf, het gemeen huishouwen, en voor kinders, deftige zaaken.

E I N D E.